

Historia Jacka Soplicy

Należał do średniozamożnej szlachty. Jego ojca z grzeczności tytułowano Podczaszym, a Jacka - Podczaszycem.

Gerwazy mówił o nim: "nic nie posiadał prócz kawałki roli, / Szabli i wielkich wąsów od ucha do ucha".

Był popularny w środowisku szlacheckim. Żartobliwie nazywano go "Wojewodą", bo przewodził dużej rodzinie Sopliców i dzięki temu miał wpływ na wyniki wyborów w sejmie. Właśnie dlatego Stolnik Horeszko zapragnął przyjaźni z Jackiem.

Szalały za nim kobiety. Jego popularność była tak wielka, że układano o nim piosenki, a szlachcianki śpiewały: *"Oto Jacek wąs kręci, trzęsą się zaścianki..."*.

Imponował sprawnością fizyczną. Świetnie jeździł konno, znakomicie strzelał, po mistrzowsku władał szablą. Miał młodszego brata. Jego bratem był późniejszy właściciel Soplicowa - Sędzia.

Ożenił się z kobietą, której nie kochał. Czytelnicy nie poznają nawet imienia jego żony. Ożenił się z nią z żalu i chęci zemsty. Wkrótce później jego żona zmarła (jak opowiada Jacek, "z żalu").

Synem Jacka Soplicy jest tytułowy bohater utworu, Tadeusz. Jacek po śmierci żony i ucieczce z kraju pozostawił go pod opieką Sędziego.

Cechy charakteru:

- porywczy i gwałtowny

*"I ja, zawadyjaka sławny w Litwie całej,
Co przede mną największe pany nieraz drżały,
Com nie żył dnia bez bitki.*

(...)

Co we wściekłość najmniejsza wprawiała mnie sprzeczka".

- zuchwały

"Ale bym się pokrzywdzić nie dał i Królowi".

- dumny

*"Wszystko to, prawda, z pychy, żeby nie ubliżyć
Imieniowi Sopliców, żeby się nie niżyc
Przed panem prośbą prózną, nie dostać odmowy".*

- nieprzejednany

*"Jacek (...) komu na swym wąsie węzelek zawiąże,
Ten zadrzy, choćby to był sam Radziwiłł książę".*

Relacja Jacka Soplicy z Horeszkami:

1. Przyjaźń ze Stolnikiem

Stolnik Horeszko cenił sobie towarzystwo Jacka Soplicy, był wobec niego gościnny. Ta przyjaźń była jednak fałszywa - Stolnik wykorzystywał autorytet Jacka wśród szlachty dla własnych celów.

2. Miłość Ewy i Jacka

Ewa została miłością Jacka do końca jego życia. Ona również go kochała.

3. Nieprzychylność Stolnika

Stolnik wiedział o uczuciach, jakie łączyły Ewę i Jacka. Według Gerwazego Jackowi podano czarną polewkę (zupę symbolizującą odmowę), według samego Jacka - nigdy nie poprosił o rękę Ewy, ponieważ był zbyt dumny. Stolnik poinformował go o swoich planach dotyczących zaślubin Ewy z kasztelanem.

4. Zerwanie relacji

Po ślubie Ewy Jacek wpadł w marazm i alkoholizm, stracił poparcie szlachty, stał się pośmiewiskiem powiatu, więc przestał być potrzebny Stolnikowi.

5. Zabójstwo Stolnika

Jacek potajemnie jeździł w okolice zamku Horeszków, pchany siłą miłości i nienawiści. Zobaczył atak Rosjan na zamek, zastanawiał się nad udzieleniem pomocy. Wtedy zobaczył triumfującego Stolnika, ogarnął go gniew, wziął broń jednego z poległych Rosjan i strzelił, niemalnie celując. Stolnik zginął na miejscu.

Przyczyny przemiany Jacka:

- **upadek:** Jacek stracił wszystko: ukochaną, godność, szacunek oraz majątek. Jego życie było przegrane.
- **otoczenie powszechną pogardą:** Jackowi zarzucano współpracę z zaborcą - Rosją. Już wcześniej utracił szacunek ludzi ze względu na niezajmowanie się rodziną i gospodarstwem oraz alkoholizm.
- **Wyrzuty sumienia:** Jacek tak naprawdę nie chciał zabić Stolnika. Kierowała nim złość, nie udał się do zamku z zamiarem zabójstwa.
- **Okrzyknięcie zdrajcy:** Ten zarzut bardzo bolał Jacka, ponieważ Soplicowie to patrioci. Nie zabił Stolnika w porozumieniu z Rosjanami, a był o to oskarżony. Moskale uznali go za sojusznika.
- **Chęć odpokutowania grzechów:** Jacek ma wyrzuty sumienia, skrzywdził wielu ludzi. Chce naprawić to, co uczynił.

Jacek Soplica – ksiądz Robak

https://www.youtube.com/watch?v=tb61IKyz4lg&t=234s&ab_channel=starclite

1. Pokuta

Życie księdza Robaka to forma ekspiacji za popełnione grzechy.

2. Zmiana charakteru

- wykazał silną wolę i niezwykły hart ducha, podnosząc się z upadku,
- był dumny, rozkazywał i przewodził - teraz wypełnia rozkazy,
- wykorzystał atak Rosjan do prywatnej zemsty - teraz działa na rzecz kraju,
- był skupiony na sobie - teraz podporządkowuje swoje życie sprawom narodowym, poświęca swoje życie prywatne.

3. Działalność polityczna

- rozpoczyna działalność polityczną: przenosi tajne wiadomości pomiędzy zaborami; pracuje jako emisariusz (był ścigany we wszystkich trzech zaborach),
- bierze udział w wielu bitwach, kontaktuje się z Napoleonem i generałem Dąbrowskim; walczy pod Austerlitz, Hoheulinem (1800), Jeną (1806), w wąwozie Somosierra (1808), gdzie wykazuje się wielką odwagą i męstwem,
- Polacy zaczynają widzieć w nim heroicznego obrońcę kraju i krzewiciela idei niepodległościowej,
- wraca na Litwę w habcie, jako emisariusz z woli Napoleona, aby organizować powstanie, którego celem było usunięcie Moskali z Litwy, by nie stawiali oporu Bonapartemu, gdy ten będzie maszerował na Moskwę, termin wybuchu powstania był wyznaczony na moment wkroczenia wojsk napoleońskich,
- agituje szlachtę,

Rehabilitacja Jacka

Wiosną 1812 r., po wkroczeniu wojsk Napoleońskich i Legionów Dąbrowskiego na Litwę, imię Jacka Soplidy zostaje przywrócone do czci, Napoleon wyróżnia go Krzyżem Legii Honorowej, który zostaje zawieszony na grobie Jacka.

Jacek Soplica – nowy typ bohatera romantycznego

Bohater dynamiczny:

z lekkoducha, awanturnika, zawiadki rodzi się – ofiarny żołnierz, emisariusz,
bojownik o wolność ojczyzny – wzór godny naśladowania.

Zmiana osobowości (pycha – pokora, emocje – rozsądek) oraz postawy
życiowej. Wzór moralnego wysiłku, poświęcenia i wytrwałości w miejsce
anarchizmu i porywczosci

Cechy typowego bohatera romantycznego:

- wybitna indywidualność,
- nieszczęśliwa miłość do Ewy,
- przeżywa wewnętrzne konflikty (wyrzuty sumienia po dokonaniu zbrodni),
- zbuntowany przeciwko światu,
- patriota, poświęcający się dla ojczyzny (służbą dla niej chce zmazać swoją winę z lat młodości),
- tajemniczy,
- samotny

Cechy nowe:

- nie jest samotnym bojownikiem, działa wśród społeczeństwa (agituje szlachtę i chłopów do wspólnej walki o wolność),
- wierzy w sens wspólnego działania,
- łączy patriotyzm z demokratyzmem,
- nie wywyższa się ponad tłumy, jest cichy, skromny, pokorny (dla zmazania winy),
- pozostawia po sobie następcę, bojownika o wolność ojczyzny.